
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ У СФЕРІ КОМПЛЕКСНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ (ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АНКЕТУВАННЯ)

*Ванькевич Тетяна Вікторівна, Гришук Сергій Миколайович
Житомирський медичний інститут Житомирської обласної ради*

RESULTS OF RESEARCH ON KEY ISSUES IN THE FIELD OF COMPREHENSIVE REHABILITATION

*Vankevych T.V., Hryshchuk S.M.
Zhytomyr Medical Institute of Zhytomyr Regional Council*

Актуальність проблеми. Сьогодні питання комплексної реабілітації набуває важливого значення через повномасштабну війну, яка щодня збільшує кількість людей, що потребують відновлення. В умовах попиту на реабілітаційну допомогу надзвичайно важливо дослідити, як налаштувати роботу мультидисциплінарної команди так, щоб вона працювала як єдиний механізм. Оптимізація взаємодії фахівців дозволить пацієнтам отримувати якісну допомогу значно ефективніше, що є вирішальним для їхнього повернення до повноцінного життя [3]. Критична важливість методології проведення комплексної реабілітації в сучасних умовах підтверджується в наукових працях [1, 2]. Аналіз наукових джерел підтверджує, що успіх мультидисциплінарної команди в реабілітації залежить від того, наскільки злагоджено фахівці поєднують та використовують свої знання. Перехід від старої біомедичної моделі до комплексної допомагає пацієнтам відновлюватися швидше. Проте питання щодо того, як саме вдосконалювати цю систему та розвивати її далі, все ще залишається відкритим і потребує нових рішень [4].

Мета дослідження: проаналізувати процес організації реабілітації для осіб, постраждалих від війни, та виявити проблемні питання, що створюють бар'єри для ефективного відновлення пацієнтів.

Матеріали та методи. В ході роботи було застосовано комплекс методів: узагальнення наукових джерел, змістовний аналіз документації та системний підхід, а також проведено анкетування для виявлення практичних аспектів досліджуваного питання.

Результати та їх обговорення. У ході дослідження чинників, що впливають на ефективність реабілітації, було встановлено, що найбільший потенціал має саме комплексний підхід. Він дозволяє не просто лікувати фізичну травму, а й враховувати

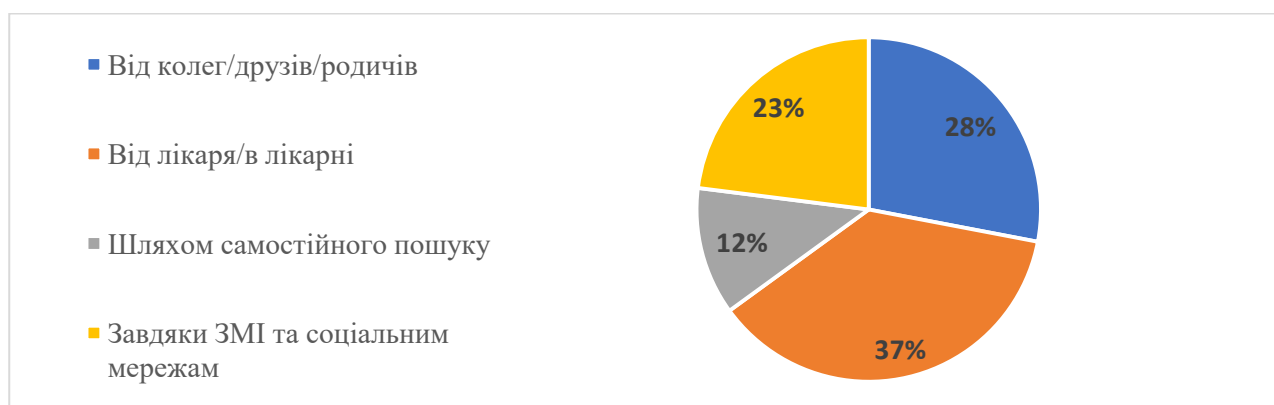
психологічний стан пацієнта та його соціальні потреби, що в сукупності значно скорочує термін відновлення та покращує якість життя після лікування.

Для вивчення поставлених питань було проведено анкетування серед отримувачів реабілітаційних послуг, метою якого було дослідження рівня та якості надання реабілітаційних послуг з точки зору пацієнтів, котрі отримали травму, поранення чи інвалідність внаслідок війни.

Щоб зрозуміти реальний стан справ у сфері реабілітації, було проведено опитування серед пацієнтів, в якому взяло участь 68 осіб, які проходили реабілітаційні цикли на базі Звягельської багатопрофільної лікарні. Отримані дані результати дозволили виявити та систематизувати ключові бар'єри, що обмежують доступність до реабілітаційних послуг.

До них належать: організаційні – складність з отримання направлення та дефіцит спеціалістів; змістовні – брак закладів з комплексним підходом та індивідуальними програмами; інформаційні – низька обізнаність пацієнтів про існуючі переваги та варіанти центрів; логістичні – територіальна віддаленість та наявність бар'єрності.

Аналіз чинників впливу на вибір реабілітаційної установи підтверджує визначальну роль професійних рекомендацій. Серед опитаних 37% (25 осіб) – орієнтувалися на поради лікарів; 28% (19 осіб) – враховували рекомендації найближчого оточення (рідні, друзі); 23% (16 осіб) – за орієнтир мали медіа-ресурси; 12% (8 осіб) – були незалежними щодо свого вибору (рис. 1).

Рис. 1. Основні джерела інформування респондентів стосовно вибору закладів з надання реабілітаційних послуг

Ключовими критеріями вибору реабілітаційної установи для опитаних стали: кваліфікація персоналу (32%), технічне оснащення (25%), безбар'єрність (20%), безкоштовність послуг (16%), наявність у закладі ліцензії (7%). Отже, найбільший попит мають реабілітаційні центри, які пропонують комплексну допомогу та комфорт у доступі, забезпечуючи пацієнту повний цикл відновлення в межах одного закладу.

Стосовно якості отриманих реабілітаційних послуг отримано наступні результати: 51% опитаних оцінили отримані послуги як «добре», 24% оцінили на «посередньо», 13% - «відмінно», 12% - «погано». Отримані дані свідчать про те, що існує потреба з вдосконалення реабілітаційної сфери та виправлення негативного досвіду.

За результатами відповідей респондентів встановлено, що 66% опитаних вважають, що в процесі їх реабілітації застосовувався комплексний підхід. Проте 34% респондентів дали негативну відповідь, що може свідчити про низьку ефективність процесу реабілітації.

Також було проведено аналіз впровадження інноваційних технологій в ході надання реабілітаційних послуг. Згідно отриманих результатів, 62% респондентів не мали доступу до сучасних технологій (VR, екзоскелети тощо).

На основі відповідей респондентів було сформовано ієрархію ключових бар'єрів у системі реабілітації. До них належать::

1. перевантаженість закладів (зазначили 74% опитаних);
2. бюрократичні бар'єри (59%);
3. дефіцит та недостатня кваліфікація персоналу (47%);
4. застаріле обладнання (32%).
5. інформаційний дефіцит (29%).

Отже, система реабілітації стикається з комплексними викликами, де організаційні та ресурсні проблеми переважають над технічними.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Результати дослідження акцентують увагу на запиті пацієнтів щодо системної модернізації: від оновлення технічної бази до спрощення адміністративних процедур і подолання кадрового голоду. Ефективність відновлення прямо залежить від якості інформаційної підтримки та усунення організаційних перешкод на всіх етапах реабілітаційного маршруту. Для вивчення ситуації в сфері комплексної реабілітації повною мірою варто провести дослідження серед медичного персоналу. Перспективи подальших досліджень полягають у розробці та впровадженні персоналізованих мультидисциплінарних стратегій реабілітації.

Література

1. Білик Л. В., Призванська Р. А., Чопик Л. І. Особливості підходів до комплексної реабілітації осіб з особливими потребами. *Наукові інновації та передові технології*. 2023. № 14(28). С. 9.
  2. Данчевська Г. В. Організаційні аспекти реабілітації в системі громадського здоров'я в умовах сучасних викликів : магістерська робота : 229 «Громадське здоров'я» / Данчевська Галина Василівна ; Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського. Тернопіль, 2025. С. 58.
  3. Миндзів К., Гевко У., Попович Д. та ін. Мультидисциплінарна команда як інструмент біопсихосоціальної моделі реабілітації. *Спортивна медицина, фізична терапія та ерготерапія*. 2025. Вип. 2. С. 211–217.
  4. Слухенська Р. В., Ковальчук П. Є., Куковська І. Л. та ін. Міждисциплінарні принципи підготовки фахівців-реабілітологів. *Академічні візії*. 2024. Вип. 28. С. 8.
-